

Collegevoorstel

Onderwerp	Tweede addendum Samenwerking Ontplooj
Eenheid/team	CZ Adviespool
Zaakkenmerk	Z/25/242760
Documentkenmerk	D/25/819882
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Portefeuillehouder	E.J.F.M. van Mierlo
Datum vergadering	

Toelichting voor de openbare besluitenlijst

De Dienstverleningsovereenkomst (DVO) met het sociaal ontwikkelbedrijf Ontplooj loopt af op 1 januari 2027. De colleges van de deelnemende gemeenten (Almelo, Wierden Twenterand, Tubbergen, Dinkelland) hebben de intentie uitgesproken om de samenwerking langjarig voort te zetten. Daarom is besloten een Tweede Addendum aan te gaan, waarmee de DVO met tien jaar wordt verlengd tot en met 31 december 2036. Deze verlenging creëert rust en continuïteit voor alle betrokken partijen en maakt verdere (juridische) optimalisatie van de samenwerking mogelijk.

Daarom is er in regionaal verband gewerkt aan een addendum waarin afspraken zijn gemaakt over de voortzetting van de dienstverlening. De in dit addendum vastgelegde afspraken zijn geaccordeerd door alle deelnemende gemeenten én door Ontplooj. Het college besluit het Tweede addendum op de dienstverleningsovereenkomst aan te gaan.

Voorgesteld besluit

1. Aangaan van het TWEEDE ADDENDUM OP DE DIENSTVERLENINGSOVEREENKOMST (bijlage 1) op de huidige dienstverleningsovereenkomst met Ontplooj, waarbij de samenwerking per 1 januari 2027 met tien jaar wordt verlengd tot en met 31 december 2036.
2. Instemmen met het verder uitwerken van de juridische structuur van de samenwerking zodat deze per 1 januari 2027 (of zoveel eerder als mogelijk) plaatsvindt op basis van een doorontwikkeling van het scenario 'inbesteding' (quasi inhouse), met in het bijzonder aandacht voor de invulling van het (gezamenlijke) toezicht.
3. In te stemmen met de procesafspraken in het addendum om waar mogelijk de arbeidsvoorwaarden van de doelgroep-medewerkers (cao SW/ cao Aan de slag) verder te uniformeren, dit op verzoek van Ontplooj en de deelnemende gemeenten.
4. kennisnemen van de procesafspraken in het addendum van Dinkelland en Tubbergen over:
 1. Borging van de lokale ondersteuningsstructuur van Stichting Participatie Noaberkracht voor de gemeenten Dinkelland en Tubbergen;

2. De afspraak dat de gemeente Dinkelland de vrijheid behoudt voor een aanvullende samenwerking voor de uitvoering van beschut werk.

Inleiding

In juli en september 2025 hebben de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Twenterand, Almelo, Dinkelland, Tubbergen en Wierden de gezamenlijke intentie uitgesproken om de samenwerking met Ontplooi langjarig voort te zetten. Om de continuïteit van de dienstverlening te garanderen en te voorkomen dat het huidige contract ongewenst afloopt of automatisch wordt verlengd, is het noodzakelijk om vóór 1 januari 2026 een besluit te nemen. Dit besluit voorziet hierin.

Een doorontwikkeling van de juridische constructie van Ontplooi is noodzakelijk om de samenwerking toekomstbestendiger te maken. Hiermee wordt geborgd dat de samenwerking tussen de deelnemende gemeenten en Ontplooi ook op de langere termijn voldoet aan de vereisten van de Aanbestedingswet; door te kiezen voor een lichte en flexibele vorm van samenwerking, in de vorm van een quasi inhouse-constructie met gezamenlijk toezicht, blijft de bestuurlijke wendbaarheid behouden terwijl de juridische basis wordt versterkt. Dit voorkomt toekomstige kwetsbaarheden en biedt duidelijkheid en continuïteit voor alle betrokken partijen.

In het verlengde van de nadere uitwerking van de juridische structuur zal in 2026 een verkenning worden uitgevoerd naar een mogelijke alternatieve constructie voor de kadermedewerkers van Ontplooi. In de huidige situatie worden zij gedetacheerd vanuit de deelnemende gemeenten naar Ontplooi.

Beoogd effect

Het doel van dit tweede addendum is om, in samenspraak met de colleges van Burgemeester en Wethouders van deelnemende gemeenten en Ontplooi te komen tot een gedragen en heldere set aan afspraken over de toekomstige inrichting van de samenwerking met Ontplooi.

Argumenten voor

1.1 De huidige DVO met Ontplooi eindigt op 1 januari 2027, als we deze DVO voor 1 januari 2026 opzeggen

De huidige DVO met sociaal ontwikkelbedrijf Ontplooi heeft een vastgestelde einddatum. Dit noodzaakt het college om tijdig een besluit te nemen over de toekomst van de sociale werkvoorziening om continuïteit te waarborgen.

1.2 De gemeenten hebben medio 2025 de intentie uitgesproken om de samenwerking langjarig voort te zetten.

Op 25 juli 2025 heeft het college van Almelo al besloten (770996) om de samenwerking langjarig voort te zetten. Medio 2025 hebben de colleges van de gemeenten Dinkelland, Tubbergen, Twenterand en Wierden de gezamenlijke intentie uitgesproken om de samenwerking met Ontplooi langjarig voort te willen zetten.

1.3 Een verlenging van de samenwerking met tien jaar geeft rust, duidelijkheid en is toekomstbestendig.

Het vastleggen van de samenwerking met Ontplooi voor een langere periode is een strategische keuze. Het creëert rust voor onze doelgroepmedewerkers en duidelijkheid voor onze partners. Daarnaast geeft het het college bestuurlijke ruimte om te focussen op de lange termijn. De verlenging biedt ook een stevige basis om aan de slag te gaan met de landelijke impuls voor het versterken van de sociale infrastructuur, waarvoor het rijk (voor een periode van tien jaar) extra middelen beschikbaar stelt. De samenwerkende gemeenten dienen hiervoor eind 2026 een plan van aanpak op te leveren. Dit sluit goed aan bij de nieuwe periode van tien jaar waarin de samenwerking wordt voortgezet en geeft zekerheid om te investeren in de kwaliteit en continuïteit van het sociaal ontwikkelbedrijf.

1.5 Het vastleggen van procesafspraken biedt de ruimte om de langjarige samenwerking concreet en zorgvuldig vorm te geven.

We leggen het commitment vast om voor tien jaar de samenwerking aan te gaan, waarbij diverse onderdelen nog nadere uitwerking behoeven. De procesafspraken creëren een eenduidig en gezamenlijk kader voor hoe we deze onderwerpen de komende tijd oppakken. Dit borgt de voortgang en schept duidelijkheid over de wederzijdse verwachtingen.

2.1 Een doorontwikkeling van de juridische constructie maakt de samenwerking toekomstbestendig.

Een doorontwikkeling van de juridische constructie is noodzakelijk om de samenwerking toekomstbestendiger te maken. Hiermee wordt geborgd dat de samenwerking tussen de deelnemende gemeenten en Ontplooi ook op de langere termijn voldoet aan de vereisten van de Aanbestedingswet. Door te kiezen voor een lichte en flexibele vorm van samenwerking, in de vorm van een quasi-inhouseconstructie met gezamenlijk toezicht, blijft de bestuurlijke wendbaarheid behouden terwijl de juridische basis wordt versterkt. Dit voorkomt toekomstige kwetsbaarheden en biedt duidelijkheid en continuïteit voor alle betrokken partijen.

In het verlengde van de nadere uitwerking van de juridische structuur zal in 2026 een verkenning worden uitgevoerd naar een mogelijke alternatieve constructie voor de kadermedewerkers van Ontplooi. In de huidige situatie worden zij gedetacheerd vanuit de deelnemende gemeenten naar Ontplooi.

3.1 Het verder uniformeren van de arbeidsvoorwaarden bevordert de eenduidigheid

Voor de doelgroepen die bij Ontplooi werken, geldt de cao SW of de cao 'Aan de slag'. Partijen constateren dat er in de praktijk verschillen kunnen bestaan omdat medewerkers in dienst zijn bij de individuele woongemeenten. Partijen onderzoeken daarom gezamenlijk de mogelijkheden voor verdere uniformering. Dit proces loopt reeds via het periodiek HR-overleg en zal in 2026 verder worden opgepakt

4.1 Goede samenwerking tussen SPN en Ontplooi is essentieel voor Dinkelland en Tubbergen

Deze afspraak is voor Almelo ter kennisname. In Dinkelland en Tubbergen werkt SPN voor beschut werk regionaal samen met Ontplooi. In die constructie biedt Ontplooi de fysieke

werkomgeving en verzorgt SPN de HR-ondersteuning. Voor de doelgroepmedewerkers van Ontplooi uit Dinkelland en Tubbergen is een goede samenwerking tussen Ontplooi en SPN essentieel. De borging hiervan betekent dat SPN deze medewerkers moet kunnen blijven bedienen. Ten behoeve van deze groep dienen (waar nodig) heldere afspraken gemaakt te worden over de uitvoering van de HR ondersteuning.

4.2 De afspraak over de koersvrijheid is bedoeld voor Dinkelland

Bij de DVO-verlenging heeft Dinkelland de wens tot koersvrijheid voor lokale samenwerkingen uitgesproken. Dit vormt, na overleg met Almelo, een gedeeld uitgangspunt voor de verlenging. Als onderdeel van deze afspraak is door Almelo uitgesproken dat Dinkelland dan mogelijk minder betrokken zal worden bij de toekomstige strategische keuzes van Ontplooi. Dit kan betekenen dat voor Dinkelland uitzonderingen in de overeenkomsten nodig zijn of dat bepaalde zaken separaat worden ingeregeld.

Kanttekeningen

1.1 Het vastleggen van procesafspraken biedt geen garantie op tijdige inhoudelijke overeenstemming

Procesafspraken garanderen geen tijdige inhoudelijke overeenstemming, maar de gezamenlijke intentie van alle colleges om de samenwerking langjarig te willen voortzetten en deze juridisch goed te willen borgen, is duidelijk. Dit biedt het vertrouwen dat we hier in 2026 uit gaan komen. De goede samenwerking en de uitvoering door Ontplooi vormen de basis om ook het inhoudelijke gesprek constructief te kunnen voeren.

2.1 De doorontwikkeling van de juridische constructie vraagt een actievere inbreng van deelnemende gemeenten

Het uitgangspunt van alle deelnemende gemeenten is en blijft om de samenwerking zo licht en flexibel mogelijk vorm te geven. Dit uitgangspunt wordt meegenomen in de verdere uitwerking, waarbij we tegelijkertijd beter voldoen aan juridische vereisten en de samenwerking toekomstbestendiger inrichten.

3.1 Het (verder) uniformeren van de arbeidsvoorwaarden verkleint de lokale ruimte voor gemeenten om eigen keuzes te maken in het belonen van hun medewerkers

De voorgestelde afstemming van de beleidsruimte vindt plaats tegen de achtergrond van de bindende cao's (SW en 'Aan de slag'); dit zijn de kaders waarbinnen de lokale ruimte voor gemeenten om eigen keuzes te maken al nagenoeg nihil is. De (beperkte) vrije ruimte die daarbuiten bestaat blijft behouden. De afstemming is juist bedoeld om voor deze specifieke ruimte af te spreken dit in onderling overleg in te vullen. Hiermee wordt voorkomen dat individuele keuzes leiden tot onnodige onrust op de werkvloer.

4.1 De borging van de lokale rol van SPN kan spanning geven met de huidige (regionale) processen van Ontplooi

De wens van Dinkelland en Tubbergen om de lokale begeleiding via SPN te borgen, vereist een specifieke operationele samenwerking met Ontplooi. Dit kan leiden tot een andere werkwijze dan

Ontplooi met de overige gemeenten hanteert. Dit spanningsveld is echter niet nieuw. In de afgelopen jaren hebben SPN en Ontplooi bewezen dat zij juist hierover in goed onderling overleg afspraken kunnen maken over taken en verantwoordelijkheden. De verwachting is dat deze constructieve lijn wordt voortgezet om de dienstverlening voor alle partijen optimaal in te richten

4.2 De koersvrijheid van Dinkelland leidt tot minder inspraak voor henzelf, en zorgt voor onzekerheid bij Ontplooi en de partners over hun structurele deelname.

De gewenste lokale koersvrijheid van Dinkelland is in goed overleg afgestemd. Het risico van minder inspraak (de keerzijde van de koersvrijheid) wordt voor Dinkelland als beperkt ingeschat. De onzekerheid bij de partners wordt weggenomen door deze afspraak transparant te maken. Dit biedt Ontplooi en de overige gemeenten de duidelijkheid die nodig is om structurele keuzes met elkaar te maken, met Dinkelland in een afgebakende rol. De feitelijke impact op Ontplooi wordt bovendien beperkt door het relatief kleine en teruglopende aantal cliënten uit Dinkelland.

Kosten, opbrengsten en dekking

Voor de juridische advisering is regionaal advies ingewonnen. Deze kosten worden gedekt uit de regionaal beschikbare impulsmiddelen (t.b.v. versterking sociale infrastructuur). Eventuele aanvullende kosten voor de verdere inregeling van de samenwerking kunnen, na onderling overleg, eveneens uit deze middelen worden voldaan. De regionale middelen zijn door het Rijk proportioneel beschikbaar gesteld (op basis van het aantal SW-medewerkers). Het gezamenlijk aanwenden van deze middelen garandeert daarmee een evenwichtige verdeling van de kosten.

Voor de voortzetting van de samenwerking tussen gemeenten en Ontplooi worden geen significante meerkosten voorzien. Een vernieuwde DVO die ingaat per 1 januari 2027, zal in onderling overleg worden opgesteld in lijn met de kaders van dit collegevoorstel. Dit betekent dat de huidige werkwijze en het bijbehorende kostenniveau in de begroting worden voortgezet.

Uitvoering

- 03-12-2025 t/m 31-12-2025 Ondertekening Addendum
- 01-01-2026 t/m 30-06-2026 Uitwerking juridische constructie en besluitvorming
- 01-07-2026 t/m 31-12-2026 Implementatie juridische constructie

Bijlage(n)

- Tweede Addendum Ontplooi Gemeente Almelo.

Procesinformatie

- Intern overleg

Het voorstel is afgestemd met de concernjuristen

-Afstemming met portefeuillehouder

Het voorstel is per mail afgestemd met de portefeuillehouder

- Directie-advies

N.v.t.

Communicatie over het besluit

- Communicatie richting de bij Ontplooi werkzame medewerkers van de gemeente (zowel staf als doelgroep) vindt plaats in afstemming met Ontplooi.